

Pinsevennenes ytre misjon gjennom 70 år. (PYM)

AV HANS SVARTDAHL

Det er i år 70 år siden de første pinsemisjonærer ble utsendt fra Norge. 70 års misjonsinnsats er en forholdsvis lang arbeidsperiode, og det er naturlig at en nå tar et tilbakeblikk og vurderer det arbeid som er lagt ned. Pastor T. B. Barratt, som regnes for grunnleggeren av Pinsevekkelsen i Norge og Skandinavia for øvrig, var en ivrig misjonsmann. Han forstod å tenne misjonsglød hos de unge vitner som etter hvert kom med i Pinsebevegelsen. De dro avgårde uten noen økonomisk sikkerhet, med mangelfull utdannelse, men de hadde et mektig våpen i nøden for sjelene. De hadde god kjennskap til Guds ord og var seg bevisst et guddommelig kall. Når man følger utviklingen i misjonsarbeidet fra den ringe begynnelse fram til dagens misjonsarbeid, drevet etter moderne prinsipper med skoler, hospitaler og radiomisjon, med en misjonærstab på nær 350 menn og kvinner, har man grunn til å takke Gud for dette.

Det var sikkert ikke mange som kunne ane rekkevidden av dette misjonsarbeid, slik det har utviklet seg til idag, da våre første misjonærer reiste til Argentina, India og Swaziland. Det var i disse tre land at norske pinsemisjonærer først startet opp.

Misjonskallet

Misjonskallet til våre pionermisjonærer kom i en tidsperiode da Pinsevekkelsen var i sin kraftutfoldelse, ofte misforstått og miskjent blant andre kristne grupper i vårt land, og da det virkelig kostet noe å reise ut i tro til Gud, uten noe som helst av økonomiske garantier, og uten forbindelser på de nye misjonsmarker. Det var i ordets beste forstand en troesmisjon, helt uten organisasjonsapparat hjemme og ute.

Man la stor vekt på det personlige misjonskall. En personlig opplevelse av frelsen i Jesus Kristus var en betingelse for utreise. I tillegg

til dette ble det lagt stor vekt på åndsutrustning med Åndens dåp som en spesiell opplevelse ved siden av gjenfødselen, så vokste kjærligheten til misjonen seg sterk og levende. Det var ikke faste misjonsmøter som kunne vekke misjonsinteressen slik vi har det i dag. Heller ikke var det ordnede menigheter en kunne falle tilbake på, og som kunne bære misjonstanken videre. Administrasjonen var enkel og ukontrollert. Den enkelte misjonær fikk som regel en kjent og misjonsinteressert mann eller kvinne til kasserer. Disse kasserere og regnskapene ble gjerne presentert i Byposten, senere i Korsets Seier eller i Det Gode Budskap, som i dag er hovedorganet for De Frie Evangeliske Forsamlinger, ofte betegnet som «De Frie Venner». Til å begynne med var det ikke noe sterkt skille mellom De Frie Venner og Pinsevennene, og misjonærene hadde ofte anledning til å besøke vennegrupper av forskjellig konfesjon. Misjonærene sendte stensilerte sirkulærbrev som uten tvil stimulerte misjonsvennene her hjemme. Faktum er at det på den korte tiden fra 1910—1915 ble reist ikke så få stasjoner rundt omkring i verden og ikke så få sjeler ble frelst. Sennepskornet hadde slått rot og vokst.

En fastere ordning

Kravet om en mer kontrollert virksomhet begynte snart å gjøre seg mer gjeldende. Det førte til opprettelse av det vi kalte Norges Frie Evangeliske Hedningemisjon, det var i 1915. Da vi i de årene ikke hadde noen egentlige menigheter på ett par nær, er det ikke tvil om at disse brødre som hadde hånd om dette, utførte et godt arbeid og fikk meget av misjonsarbeidet under kontroll, men i begynnelsen av tredveårene oppløstes dette styre til fordel for den lokale menighet, som da var begynt å gjøre seg gjeldende. Ettersom menighetene vokste seg sterkere, ble også misjonssaken sterkere og mer solid grunnfestet. I dag er det neppe en pinsemenighet i Norge som ikke på en eller annen måte er engasjert i misjonsarbeidet. Menighetenes antall i Norge i dag er ca. 250 med et samlet medlemskap på ca. 40.000 troende døpte. Barna regnes ikke som medlemmer av menigheten før de har tatt et personlig standpunkt til frelsen i Kristus og latt seg døpe.

Som rimelig kunne være kom ikke misjonssaken i forgrunnen med en gang vekkelsen brøt ut, i 1907. Mennesker hadde mere enn nok å gjøre med å bringe sitt gudsforhold i orden og bli iført kraften fra det høye. Nettopp i forbindelse med denne åndsutrust-

ning kom kallet til å forkynne Guds Ord, først for de her hjemme og senere for de fjerne kyster. Men det er helt naturlig at vekkelsen måtte bli en misjonsvekkelse, særlig med den tyngde av ansvar for sjelene som preget denne vekkelse helt fra begynnelsen av. Norges Frie Evangeliske Hedningemisjon ble oppløst i 1929 da Pastor Barratt hadde fått en klar forståelse, ut ifra Guds Ord, særlig i Ap.gj. 13:1-4, at misjonærene skulle sendes ut fra den lokale menighet. Dette har siden vært et kardinalpunkt for norsk pinsevekkelse ved utsendelse av sine misjonærer.

India, Argentina, Swaziland:

Berger Johnsen var den første pinsemisjonær som reiste til Argentina. Hans arbeid ble støttet av De Frie Venner. Han nedla et betydelig arbeide, men døde i 1945, og ligger begravet på Embarcacion Gravlund i Nord-Argentina. Han la grunnen til det rike arbeidet blant indianerne i chaco-stammen i Nord-Argentina. I dag fins flere livskraftige menigheter blant indianerne i disse områder. Dagmar Gregersen, siden gift Engstrøm, ble vår første utsending til India. Hun begynte arbeidet i Banda i midt India hvor det idag er et betydelig arbeide igang med menighet og skolevirksomhet både i sentrum av Banda by og i nabodistriktene. Agnes Telle reiste ut til samme felt omtrent samtidig. Fru Engstrøm kom hjem til Norge for godt i 1948. Frøken Telle som senere ble gift med dansken Chr. Beckdahl, slo seg ned i Nampara ved grensen av det den gang lukkede land i Nepal. Samme år, 1909, reiste våre første misjonærer til Swaziland i Sør-Afrika, Laura Strand, Anna Østreng, Julie Høgbøl og Hilma Hermansen. Den gang var Swaziland Engelsk Kronkoloni hvor vi i dag har et vel utbygget misjons- og sosialt arbeide som har båret rike frukter.

Arbeidet utvides.

Omtrent samtidig ble misjonærer sendt til Kina, der brødrene Parley og Henry Gulbrandsen fikk nedlegge et stort pionerarbeide. Vårt arbeide i Kina holdt fram helt til 1948 da kommunistene overtok makten. Våre misjonærer forlot da Kina og reiste til Formosa, Taiwan der de oppholdt seg til mai 1950 hvoretter de fortsatte til Japan. Det var et stort og omfattende arbeide våre venner i Kina måtte forlate.

Allerede i 1915 reiste misjonær Gunnerius Tollefsen, senere misjonssekretær i PYM til den gang Belgisk Kongo, i dag Zaire. Kongo

var et meget vanskelig land å komme inn i for å drive misjonsarbeid. Dette var en av årsakene til at arbeidet der ble opptatt så vidt sent. Imidlertid fant Tollefsen et brohode i Kasai-provinsen hvor han lærte språket og orienterte seg i de forskjellige forhold blant stammefolk på ulike steder i provinsen. Det ble nødvendig for ham å søke etter et felt som ikke var opptatt av andre misjonsselskaper. Tollefsen måtte da utruste en ekspedisjon til ekvatorområdene og fant et felt som egnet seg godt for vårt misjonsarbeid. Imidlertid ble det enighet om at de svenske pinsevenner skulle være med i dette arbeide, men da feltet var for lite til et slikt stort fellesarbeide, måtte en ny ekspedisjon utrustes, den gang til Kivu-distriktet der stasjoner ble opprettet både av svenske og norske pinsemisjonærer på hver sine felter. Der drives det et stort og vidt forgrenet arbeide som i de senere år har resultert i vekkelse blant folk, og mange er blitt frelst.

En rivende utvikling:

Etter siste verdenskrig ble det snart sendt ut over 100 nye misjonærer fra norske pinsemenigheter. Arbeidet var da utvidet til flere land, og siden er flere kommet til slik at man i dag arbeider i mer enn 30 land. Det arbeides på fire kontinenter: Asia, Afrika, Sør-Amerika og i Europa. For Asias vedkommende er misjonen indelt i to hovedavsnitt: Vest-Asia og Øst-Asia-Misjonen. I Vest-Asia arbeider vi i India, Pakistan, Bangladesh og Nepal. Misjonærtallet for Indias vedkommende er betydelig innskrenket da man i de senere år har hatt vanskelig for å få inn nye misjonærer.

Vår misjon hadde i sin tid langt inn på 50 misjonærer i India helt frem til Indias frigjøring fra kolonimakten i 1947.

I Øst-Asia arbeider PYM i Thailand, Taiwan, Japan og Burma. I den senere tid står vi oppe i betydelige prosjekt i forbindelse med trykking av bibler og spredning av disse i Kina.

Afrika

I Afrika arbeider PYM i Swaziland, Zaire og Kenya. Det har vært drevet arbeid i Botswana, Tanzania, og i den senere tid forberedes nye fremstøt i Uganda. Foruten i Swaziland og Zaire som tidligere er nevnt, startet arbeidet i Kenya i 1957. I dette land har det vært særdeles åpne dører for kristen misjon. Vi har sett stor fremgang i arbeidet.

Sør-Amerika

I Sør-Amerika arbeider PYM i syv land: Argentina, Brasil, Bolivia, Chile, Paraguay, Peru og Honduras i Mellom-Amerika. I Brasil har resultatene vært særdeles store. Man regner i dag med at det er ca. 4 millioner Pinsevenner i Brasil. Stort sett har denne virksomhet startet ved misjonærer sendt fra Norge og Sverige. For Brasils vedkommende er det alt vesentlige av arbeidet lagt på de nasjonales hender, og store livskraftige menigheter har vokst frem over hele landet under navnet Asamblea de Dios.

Europa og det nære østen.

Foruten de land som er nevnt har vi gjennom mere enn 30 år hatt misjonærer på Færøene, Island, Grønland og i Israel, likeså i Belgia og Tyskland og gitt støtte til nasjonale vitner på kontinentet. Betydelige bidrag gis også til bibler og annen litteratur i Sovjet og til de øvrige Øst-Europeiske land.

Arbeidets art

Selvom misjonsarbeidet i de forskjellige land nødvendigvis må ha sin egenart, har det vært visse fellestrekk i arbeidet på de forskjellige felt.

1. Evangelisk virksomhet. Evangelisering med direkte forkynnelse, litteraturspredning med besøk i landsbyer, i kråler, friluftsmøter, gruppemøter, kampanjer og direkte evangelisering ut fra lokalmenigheten.

2. Helsetjeneste. På de fleste felt har PYM drevet en betydelig helsetjeneste: sykehus, poliklinikker, fødestuer, hjelpestasjoner, ambulerende helsetjeneste, spebarnskontroll, mødrekontroll, profylaktisk helsetjeneste og opplæring av helsepersonell.

3. Barnehjemsvirksomhet, barnehager, skoleinternat for gutter og jenter.

4. Undervisning. En lang rekke folkeskoler, ungdomsskoler, lærerskoler, yrkeskole, sykepleierskole, bibelskoler.

5. Hjelpearbeid. Sosial opplæring, utdeling av mat og klær, hjelp til bosted og jorddyrking.

Personell

PYM har ingen spesiell skole for misjonæruddanning. Flere av misjonærene på de ulike felt har studert språk i andre land, pluss at de

har fått undervisning på bibelskoler både i hjem- og utland. Det kreves ikke noen teologisk eksamen fra PYM's side, men misjonskandidatene oppmuntres til en så rik kunnskapsutrustning som mulig, særlig i bibelfag, men også i profane fag. Det forutsettes også at de har en del praksis i evangelisk virksomhet i Norge, fortrinnsvis i og ut fra en lokal menighet.

For tiden har vi tre leger ved sykehuset i Kaziba, Zaire, foruten helsepersonell med høyere sykepleierutdannelse, likeså en rekke jordmødre og sykepleiere. Disse er fordelt både på feltene i Afrika, Asia og Sør-Amerika. I skolesektoren er det en rekke lærere med adjunktkompetanse og vanlig lærerutdannelse. I folkeskolene brukes kun nasjonale lærere.

Det forutsettes at samtlige misjonærer som er engasjert i et eller annet prosjekt, deltar aktivt i den evangeliske virksomhet, i barn- og ungdomsarbeidet så vel som i menighetsbygging på samtlige felt. Bortsett fra Japan, drives det helsetjeneste og skolevirksomhet i samtlige land hvor PYM arbeider.

Samarbeidskanaler

PYM er ikke organisert som et misjonsselskap. Menighetene antar nye misjonærer og påtar seg økonomisk ansvar i forhold til menighetenes størrelse. Vi skiller mellom utsendermenighet og støttemenighet. Utsendermenighet er den menighet som har juridisk og det største økonomiske ansvar for misjonæren. Støttemenighet er den menighet som trer støttende til en utsendermenighet, med støtte til en eller flere misjonærer. Den lokale menighet er selv ansvarlig for å møte de behov og forpliktelser den har påtatt seg overfor sine misjonærer. I enkelte fellestiltak er det flere menigheter som står sammen om ansvaret.

Arbeidsutvalg

De menigheter som har misjonærer på samme felt, velger en representant til et arbeidsutvalg som selv konstituerer seg med formann, sekretær og kasserer. Disse arbeidsutvalg kommer sammen etter behov når saker av felles interesse skal drøftes og likeså tilrettelegger en årlig konferanse for det felt arbeidsutvalget representerer. Et slikt arbeidsutvalg skal, ifølge PYM's retningslinjer ha fem medlemmer og misjonssekretæren skal innkalles, men har ikke møteplikt, således har PYM følgende arbeidsutvalg: 1. Sør-Amerika. 2.

Zaire. 3. Sør-Øst-Afrika. 4. Øst-Asia. 5. Vest-Asia. 6. Israel. 7. Europa. 8. Grønland. Arbeidsutvalgets medlemmer velges for 3 år og kan gjenvelges. Pengene fra de lokale menigheter sendes igjennom felleskassereren i arbeidsutvalget til de respektive felt. Samtlige midler trekkes av den valutatildeling som hvert år gis fra Norges Bank igjennom PYM's bankforbindelse. I de senere år har man søkt om 15 millioner kroner til Ytremisjonens arbeid (PYM). Dette er adskilt fra hjemmebudsjettet som er ca. to ganger dette beløp.

Misjonssekretær, misjonskontor.

PYM har et misjonskontor med en misjonssekretær pluss tre faste medarbeidere som har ansvar for respektive oppgaver.

1. Hovedansvar overfor utenlandske og nasjonale myndigheter,
2. Kontakt med hjelpeorganisasjoner, representasjon i råd, konferanser, komiteer. Utenlandske Ambassader.
3. Saksbehandler NORAD/Misjon.
4. Informasjonsoppgaver, trykdeordninger, forsikringer, reiser, konferanser og komitéer.

Både arbeidsutvalg, misjonskontor og misjonskonferanser har rådgivende myndighet, ikke bestemmende myndighet, overfor de lokale menigheter.

Konferanser ute og hjemme:

1. Hvert år holdes det en Feltkonferanse på de respektive felt så sant forholdene gjør dette mulig. Rapport fra disse konferanser sendes hjem til de respektive arbeidsutvalg og til misjonskontoret.
2. Konferanser holdes årlig hjemme med representanter fra de menigheter som har misjonærer på samme felt. Arbeidsutvalgene i samarbeid med misjonskontoret tilrettelegger disse konferanser som ambulerer i de lokale menigheter.
3. I konferansene drøftes fellesoppgaver, forslag til misjonærunderhold, driftstøtte, barnebidrag, skole for misjonærbarna, nye tiltak, ut- og hjemreiser.

Misjonærene under oppholdet hjemme

De fleste menigheter lønner misjonærene 3 måneder etter at de er kommet hjem fra feltet. Andre menigheter lønner dem i 6 mdr. og endel under hele hjemmeoppholdet. De fleste misjonærer står fritt etter tre mdr. til å ta seg arbeid eller reise som evangelist, predikant

eller påta seg ansvar som forstander i hjemlandet. Enkelte får i oppdrag å samle inn midler til bestemte formål. Under vanlige forhold er oppholdet i Norge 1 til 1½ år før ny utreise finner sted. En vanlig arbeidsperiode på feltet er 4 år, men det taes hensyn til lokale forhold, blant annet klimaet og den enkelte misjonærs helse. Det står menigheten fritt å ta sin misjonær hjem om nødvendig før periodens utløp. Dette skjer i forståelse med arbeidsutvalg og misjonskontor. Alle nye misjonærer som reiser ut skal ha helseattest før utreise. Misjonærene er forsikret gjennom en gruppe-livsforsikring for uten den trygdeordning som er sikret igjennom Trygdeordning for Nordmenn i utenriksfart.

Nye kandidater

PYM har f.t. ca. 80 nye misjonskandidater som venter på utreise. De fleste menigheter har påtatt seg så betydelige byrder økonomisk at man til stadighet ber om nye menigheter, vekst og vekkelse, da man klart ser at sterke hjemmemenigheter er nødvendig for et sterkt misjonsarbeid. Med takk til Gud ser vi frem til nye seiere på de respektive felt.